

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0226U001479

Державний реєстраційний номер: 0123U102155

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-01-2026

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Особливості ендотипів при різних фенотипах у хворих хронічним риносинуситом (з та без поліпів) та визначення впливу супутньої патології і перенесеного COVID-19

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Державна установа "Інститут отоларингології ім. проф. О. С. Коломійченка Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011870

Місцезнаходження: вул. Зоологічна, буд. 3, м. Київ, 03680, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444832202, 380444837368

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія медичних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00611125

Місцезнаходження: Герцена 12, м. Київ, 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 4893981

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6561040

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 9088.800

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Особливості ендотипів при різних фенотипах у хворих хронічним риносинуситом (з та без поліпів) та визначення впливу супутньої патології і перенесеного COVID-19

Назва роботи англійською:

Features of endotypes in different phenotypes in patients with chronic rhinosinusitis (with and without polyps) and determination of the impact of comorbidity and past COVID-19

Реферат українською:

Мета дослідження – визначення особливостей ендотипів запалення у пацієнтів з різними фенотипами хронічного риносинуситу та оцінка впливу супутньої патології і перенесеної інфекції COVID-19 на клінічний перебіг, імунобіохімічні показники, якість життя та ефективність лікування. Застосовано клінічні, ендоскопічні, променеві, лабораторні імунологічні та біохімічні методи, статистичний аналіз. Основні результати. Проведено комплексну клініко-лабораторну характеристику пацієнтів з різними фенотипами хронічного риносинуситу. Встановлено, що ендотип запалення є визначальним чинником тяжкості перебігу захворювання, частоти загострень і ризику рецидивів у післяопераційному періоді. Пацієнти з T2 ендотипом характеризувалися більш вираженим навантаженням (симптоми), гіршою динамікою показників якості життя за шкалою SNOT-22 та вищою схильністю до рецидивуючого перебігу. Сформовано профіль локальної імунної відповіді поліпозної тканини з визначенням прогностично значущих цитокінів, імуноглобулінів та показників протеолітичної активності, що дозволяє прогнозувати перебіг захворювання та індивідуалізувати лікувальну тактику. Доведено, що наявність супутньої патології асоціюється з більш тяжким перебігом ХРС, нижчими показниками якості життя та підвищеним ризиком рецидивів. Перенесений COVID-19 супроводжується транзиторним загостренням запального процесу та симптомів у ранньому постковідному періоді. Наукова новизна. Вперше в межах комплексного дослідження системно проаналізовано взаємозв'язок фенотипів, ендотипів хронічного риносинуситу, супутньої патології та перенесеного COVID-19 з позицій клінічних, імунологічних та біохімічних показників. Практичне значення та галузь використання. Отримані результати обґрунтовують доцільність персоналізованого підходу до діагностики та лікування хворих на хронічний риносинусит і будуть впроваджені в клінічну практику медичних закладів, а також у науково-дослідну та освітню діяльність.

Реферат англійською:

Aim of the study. To determine the characteristics of inflammatory endotypes in patients with different phenotypes of chronic rhinosinusitis and to assess the impact of comorbid conditions and previous COVID-19 infection on the clinical course, immunobiochemical parameters, quality of life, and treatment effectiveness. Methods. Clinical, endoscopic, radiological, laboratory immunological and biochemical methods, as well as statistical analysis. Results. A comprehensive clinical and laboratory characterization of patients with different phenotypes of chronic rhinosinusitis was performed. The inflammatory endotype was identified as a key determinant of disease severity, frequency of exacerbations, and risk of recurrence. Patients with a type 2 inflammatory endotype demonstrated a higher symptom burden, poorer quality-of-life dynamics according to the SNOT-22 scale, and a greater tendency toward a recurrent disease course. A profile of the local immune response of polyp tissue was established, including prognostically significant cytokines, immunoglobulins, and proteolytic activity markers, enabling prediction of disease course and individualization of therapeutic strategies. The presence of comorbid conditions was associated with a more severe course of chronic rhinosinusitis, lower quality-of-life scores, and an increased risk of recurrence. Previous COVID-19 infection was accompanied by transient exacerbation of inflammatory activity and symptoms in the early post-COVID period. Scientific novelty. For the first time, the relationships between phenotypes and endotypes of chronic rhinosinusitis, comorbid

conditions, and previous COVID-19 infection were systematically analyzed using integrated clinical and laboratory data. Practical significance. The findings support the feasibility of a personalized approach to the diagnosis and treatment of chronic rhinosinusitis and can be implemented in clinical, research, and educational practice.

Індекс УДК: 616.21/.22; 616.28, 616.21, 614.47;351.774.7

Коди тематичних рубрик: 76.29.54, 76.29.54.07, 76.33.43.07

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Верьовка Сергій Вікторович

Науковий ступінь: д. б. н.

Вчене звання: професор

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Заболотна Діана Дмитрівна

Науковий ступінь: д. мед. н.

Вчене звання: професор

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Мельников Олег Федосійович

Науковий ступінь: д.мед.н.

Вчене звання: професор

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Протокол діагностики та надання спеціалізованої допомоги пацієнтам з підозрою на алергічний грибковий риносинусит

Назва НТП англійською: Protocol for the Diagnosis and Provision of Specialized Care for Patients with Suspected Allergic Fungal Rhinosinusitis

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії, гіпотези

Галузь застосування: оториноларингологія, алергологія, сімейна медицина

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Запропоновано протокол діагностики та надання спеціалізованої медичної допомоги пацієнтам з ознаками алергічного грибкового риносинуситу (AFRS), який передбачає ранню ідентифікацію характерних клініко-радіологічних маркерів захворювання та їх обов'язкову інтеграцію в алгоритм подальшого обстеження і лікування. Протокол акцентує увагу на пацієнтах з одностороннім ураженням навколоносових пазух, наявністю специфічних ознак AFRS за даними комп'ютерної та магнітно-резонансної томографії, що розглядаються як показання до обов'язкового направлення на алергологічне обстеження. Алергологічний етап протоколу включає оцінку сенсibiliзації до грибкових алергенів, визначення імунологічного профілю пацієнта та підтвердження алергічного характеру запального процесу. Отримані діагностичні дані є підґрунтям для формування обґрунтованої лікувальної тактики, зокрема вибору обсягу та термінів хірургічного втручання, а також визначення необхідності подальшої протиалергічної та протизапальної терапії. На відміну від стандартних підходів, у яких хірургічне лікування нерідко виконується без уточнення алергічного компоненту, запропонований протокол забезпечує персоналізований підхід до оперативного лікування, зменшує ризик неповного видалення патологічного субстрату, післяопераційних рецидивів та ускладнень. Прогноз перебігу захворювання та ефективність лікування безпосередньо пов'язані з повнотою діагностичного етапу та своєчасним залученням алергологічної служби. Практичне значення Впровадження протоколу дозволяє: • своєчасно ідентифікувати пацієнтів з алергічним грибковим риносинуситом; • уникнути необґрунтованих або недостатніх хірургічних втручань; • знизити частоту післяопераційних рецидивів; • підвищити ефективність комплексного лікування та довгострокового прогнозу.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Вплив НТП на довкілля: Не впливає

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Zabolotna DD, Maliarenko YY. Bacterial biofilms in chronic rhinosinusitis: clinical role and current therapeutic strategies. Mikrobiolohichniy Zhurnal. 2024;86(6):115-128. <https://doi.org/10.15407>.

Kalniuk V, Rodinkova V, Yuriev S, Mokin V, Losenko A, Kryvopustova M, et al. Fungi-sensitized individuals have unique profiles where Alt a 1 dominates promoting response to grass, ragweed and cat allergens. Front Allergy. 2024;5:1438393. <https://doi.org/10.3389/falgy.2024.1438393>

Заболотна ДД, Нестерчук ВІ, Цвірінько ІР. Виникнення риноорбітального мукормікозу у пацієнтів з імуносупресією, після перенесеного COVID-19. Оториноларингологія. 2024;7(2):14-23. DOI 10.37219/2528-8253-2024-2-14.

Мельников ОФ, Заболотний ДІ, Волосевич ЛІ, Тимченко МД, Самбур МБ, Сидоренко ТВ, et al. Вплив COVID-19 інфекції на перебіг хронічних захворювань верхніх дихальних шляхів та стан імунітету Повідомлення 3. Вплив мукозальної вакцинації на хворих з хронічними запальними захворюваннями верхніх дихальних шляхів, вакцинованих проти COVID-19, за результатами лабораторних досліджень. Оториноларингологія. 2024;7(1):11-22. DOI: 10.37219/2528-8253-2024-1-11.

Заболотний ДІ, Мельников ОФ, Заболотна ДД, Рильська ОГ, Смагіна ТВ, Пелешенко НО, Тимченко МД, Тупіцька ОД. Вплив COVID-19 інфекції на перебіг хронічних запальних захворювань верхніх дихальних шляхів та стан імунітету. Повідомлення 1. Клінічний перебіг хронічних запальних захворювань верхніх дихальних шляхів при різних варіантах контакту хворих з коронавірусом та стан базових параметрів імунітету. Оториноларингологія. 2023;6(1-2):2-9. DOI 10.37219/2528-8253-2023-1-2-2.

Gogunska IV, Zabolotna DD, Smagina TV, Nesterchuk VI, Terekhova NV. Evaluation of the efficacy and safety of a nasal spray containing N-acetylcysteine and hypertonic sodium chloride solution in chronic rhinosinusitis. Asthma Allergy. 2025;24(2):20-33. DOI: 10.31655/2307-3373-2025-24-2-20-33

Титарчук О, Цвірінько І, Заболотна Д. Екстракістова амелобластома верхньощелепної пазухи. Клінічний випадок. Оториноларингологія. 2025;8(1-2):46-51. DOI 10.37219/2528-8253-2025-1-2-36

Заболотна ДД, Смагіна ТВ, Нестерчук ВІ, Зарицька ІС. Вплив супутніх гіпотиреозу та цукрового діабету на перебіг хронічного риносинуситу у пацієнтів з COVID-19 в анамнезі. Оториноларингологія. 2025;8(5):2-12. DOI 10.37219/2528-8253-2025-5-2.

Zabolotna D, Moldovanov I, Raksha N, Verevka S. Features of the distribution of matrix metalloproteinases in the plasma of patients with chronic polyposis rhinosinusitis with and without aspirin triad. GRAIL OF SCIENCE: inter. scientific journal. Vinnytsia: NGO «European Scientific Platform»; SI «Institute of Scientific and Technical Integration and Cooperation», 2025;(51):877-881. DOI: 10.36074/grail-of-science.18.04.2025.117.

Заболотна ДД, Рильська ОГ. Вплив метаболічного синдрому і COVID-19 інфекції на перебіг хронічного риносинуситу. Оториноларингологія. 2025;8(1-2):2-7. DOI: 10.37219/2528-8253-2025-1-2-2.

Zabolotna DD, Moldovanov IA. Recent achievements in the study of pathomechanisms of rhinosinusitis associated with non-steroid anti-inflammators intolerance (literature review). Med Sci Ukr. 2023;19(4):16.
<https://doi.org/10.32345/2664-4738.4.2023.16>.

Tsvirinko IR, Zabolotna DD. Features of the clinical course of allergic fungal rhinosinusitis among servicemen. Ukrainian Journal of Military Medicine. 2025;6(4):116-120. DOI: 10.46847/ujmm.2025.4(6)-116

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Заболотний Дмитро Ілліч

д. мед. н.

Перелік осіб-виконавців

Ісмагілов Ельдар Рафаїлович

(к. мед. н., 14.01.19)

Бурлака Юлія Борисівна

(к. б. н., старший науковий співробітник, 03.00.04)

Ворошилова Наталія Михайлівна

(к. б. н., 03.00.04)

Гогунська Інна Володимирівна

(д. мед. н., професор, с.н.с., 14.01.19)

Зарицька Ірина Станіславівна

(к. мед. н., 14.01.19)

Заяць Тетяна Михайлівна

Калинюк Вікторія Миколаївна

Кваша Олена Михайлівна

(д.філософ, 14.01.19)

Кривохатська Людмила Дмитрівна

(к.б.н., с.н.с., 03.00.06)

Кучеренко Тетяна Іванівна

(к. мед. н., 14.01.19)

Кізім Ярослав Володимирович

(д.філософ, 222)

Маляренко Юрій Юрійович

Молдованов Іван Андрійович

(14.01.19)

Мінін Юрій Вікторович

(д.мед.н., професор, 14.01.19)

Нестерчук Владислав Іванович

(к. мед. н., 14.01.19)

Рильська Оксана Григорівна

(к. мед. н., 14.01.19)

Савченко Таміла Дмитрівна

(к. мед. н., 14.01.19)

Смагіна Тетяна Василівна

(к. мед. н., 14.01.19)

Телуха Кирило Ігорович

Тимченко Марина Дмитрівна

(к. б. н., 14.03.08)

Тітарчук Олександра Кимівна

Цвірінько Ірина Романівна
(к. мед. н., 14.01.19)

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Телефон

Реєстратор

Холоденко Тетяна Юріївна

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна